

Spis treści

Wstęp	7
Część pierwsza: Przydrożny krzyż	11
Część druga: Ratujący z Knyszyna i okolic	12
• „Żadnych nawet podziękowań od Żydów nie otrzymałam” – dramat rodziny Dębowskich	12
• „Jaromiński nie chce się z dzieckiem rozstać, uważa je za swoje, mówi, że głowę kładł za nie”	16
• „Córeczka” – złamane życie Reginy Ostrowskiej	18
Część trzecia: Sprawiedliwi znad Narwi	22
• Podlascy Ulmowie: Władysława i Stanisław Krysiewiczowie	22
• „Stasiek, widać było od razu, że dobry człowiek” – Stanisław Śliwowski i Waclaw Kornblum	24
• Przeżycia Racheli Kapłańskiej – pomoc rodziny Markowskich ..	26
• Nieznana Sprawiedliwa – ocalenie Cypory Tabak-Bursztein	29
• Z powrotem w Kowalewsczyźnie – historia miłości Stanisława Śliwowskiego do Baby Szafran	32
Część czwarta: Sprawiedliwi z Jabłoni Kościelnej i okolic	34
• Ksiądz Adolf Kruszewski – tajemnica samotnego grobu	34
• „Die Juden sind tot” – tragedia Zeldy Kaczerewicz	36
• Dzieci z Jabłoni Kościelnej: Józef Arko	38
• Dzieci z Jabłoni Kościelnej: Józik Jabłoński	38
• Gedalie Wander – historia pewnej pomyłki, Jan Śliwowski – jeszcze jeden Sprawiedliwy	40
• „Dzielili się z nami tym, co mieli” – Kalisiewiczowie ze wsi Jabłoń-Zarzeckie i pięć ocalonych przez nich Żydówek	41
• „Życie za życie” – ks. Stanisław Falkowski i Józef Kutrzeba	42
Część piąta: Sprawiedliwi z Trzciannego i okolic	50
• Śmierć Józefa i Mieczysława Klepadłów – „Ja zacząłem płakać, widząc, jak Michniewicz i Chojnowski katują tego człowieka” ..	50

• Sprawiedliwi z rodziny Kuklów	52
• „Płakały ich dzieci z głodu i trzeba było je nakarmić” – pomoc rodziny Chojnowskich	56
• Sobolewscy z Chojewa	57
• „Trzeba było nie poznawać” – śmierć Anny Wasilewskiej	57
Część szósta: Sprawiedliwi z Koczer i okolic	60
• „Ujrzałam dwie kobiety; jedna z nich, w fartuchu, podobna była do boskiego anioła” – dramat Miłkowskich	60
• Dygresja – przeżycia Paltieła Putermana	63
• Zosia-Sara – ciąg dalszy	64
• Kosińscy i Pogorzelscy	66
Część siódma: „Jak chcesz zgubić to dziecko i całą naszą rodzinę, to idź, znasz drogę na gestapo” – bohaterstwo Józefy Kosińskiej	68
Część ósma: „Mam przykazanie od Boga, aby ratować Żydów” – Antoni i Janina Dochowie	71
Część dziewiąta: Rodzina Kiszlów i Symcha Lazar. „Podskoczyliśmy z radości. Co za szczęście! Nareszcie znaleźliśmy sobie miejsce!”	76
Część dziesiąta: Wybrane przypadki ratowania Żydów w Łomżyńskim	81
• „Ja nikomu nie zawdzięczam życia, tylko Chrystusowi” – opowieść o Racheli Drażek	81
• Trzy uhonorowane rodziny – historia Pinchasa i Szymona Gruszniewskich	96
• Polacy, którzy ocalili uciekinierkę z Treblinka – historia Sury Bursztyn	101
• Anonimowi Sprawiedliwi. „Gospodarz ze łzami w oczach spakował moje rzeczy i odwiózł mnie do Łomży” – opowieść Chawy Rozensztejn	103
• Błaski i cienie ratowania. „Zostałam sama, płakałam, krzyczałam, lecz nikt się nie odezwał” – historia Noemi Centnerschwer	104
• „Anioły z nieba” – rodzina Gosków i inne w relacjach Szarfmanów i Szumowiczów	107
• Śmierć Żyda i śmierć Polaka	111
Zakończenie	113
Bibliografia	116
Indeks osobowy	119